

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

OLDEFADER BING OG HANS BØRN

ET TIDSBILLEDE
AF
OTTO BING

KØBENHAVN 1945

OLDEFADER BING
OG HANS BØRN

Heimann [Herman] Jacob Bing
efter Maleri af D. Monies ca. 1840.

OLDEFADER BING OG HANS BØRN

ET TIDSBILLEDE
AF
OTTO BING

KØBENHAVN 1945

F O R O R D

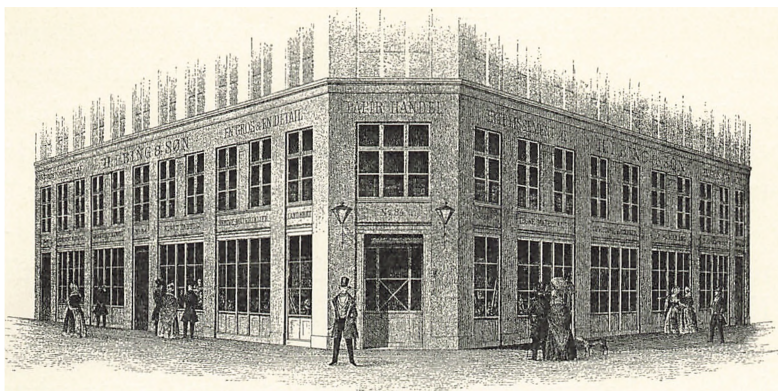
Samme Dag, min Flugt til Sverige i Oktober 1943 skete, blev jeg alvorligt syg. Det blev et Hospitalsophold paa næsten 7 Maaneder. Mit Sind var da tynget ikke blot ved Tanken paa mine Nærmestes Skæbne, men selvfølgelig ogsaa ved Angsten for, hvad der kunde ske med mit Fædreland. Jeg fandt da Opmuntring ved at tænke paa nogle gamle, gulnede Breve, jeg for en Del Aar siden havde læst, og paa de Familieforhold, der knyttede sig hertil. Min Oldefader, som jeg jo aldrig har set, og hans Børn stod lyslevende for mig.

Da mit Hospitalsophold var til Ende, blev Tankerne til et Foredrag, som jeg holdt nogle Gange for Slægt og Venner i Sverige. Ved min Hjemkomst fandt jeg, at der var meget lidt at ændre eller tilføje.

Foredraget gengives her sammen med nogle Billeder og med en Slægtstavle, der første Gang fandtes trykt i Bing & Grøndahls Jubilæumsskrift (1903), og som nu er ført à jour.

O. B.

KØBENHAVN I SEPTEMBER 1945

H. I. Bing & Søn's Butik paa Hjørnet af Kronprinsensgade og Pilestræde ca. 1845.

STAMFADEREN til Borgerlægten Bing hed Heimann (fordansket til Herman) Jacob Bing.

Vi ved næsten intet om H. I. Bings Barndom og Ungdom. Han er født i Amsterdam 1776. Han var 4 Aar, da Faderen, Jacob Bing, døde i Amsterdam. Ifølge Protokollen for Jøderne i Amsterdam var han „brav, retsindig og kyndig i Talmud.“

Naar man beskæftiger sig med min Oldefader, H. I. Bing, gælder det samme som ved andre jødiske Familiers Stamfædre, der indvandrede til Landet i længst forsvundne Dage. Vi ved saa at sige intet om, hvad der hændte dem, inden de kom til Danmark. Hvor fik han – og de andre unge kultiverede Jøder deres Kultur og boglige Dannelse fra? De var jo næppe paavirkede af den Mendelssohnske Kultur i Slutningen af 1700-Aarene. Hvorfor fortalte H. I. Bing næsten intet om sin Barndom og Ungdom til sine Børn, lige saa lidt som de andre indvandrede Jøder gjorde dette? Var det saa trist, hvad de havde oplevet? Vi ved, at hans Moder giftede sig igen i Hamburg, og der er Grund til at tro, at han har tilbragt sine første 15

Aar i sit Fædreland, Holland, og at han senere er kommet til Tyskland, hvor han som fattig ung Mand søgte at skaffe sig en Existens og hvor han iøvrigt ønskede at besøge sin Søster Sara i Hamburg, der da til at begynde med var afvisende og udtalte: „Ich habe keinen Bruder.“ Vi skal senere se, at i hvert Fald Søsterens Kulturstandpunkt stod ret lavt og at hans Søstre næppe hørte til „Kulturjøderne.“

Han kom 1799 til Danmark. Hvorledes bar han sig ad med at komme herind? Vi ved det ikke. Vistnok har han meldt sig som Musselintrykker eller Kattuntrykker. Saadant Haandværk blev mærkeligt nok særlig drevet af Jøder, og Haandværket var vistnok et Adgangskort for Jøder til at komme til Danmark. Danmark var i Slutningen af 1700-Aarene og indtil 1807 et økonomisk Eldorado. Medens Mellemeuropa i disse Krigstider var usikkert, var der Gullasch i den gyldne Handelsperiode i Danmark.

Fra Fredericia, hvor H. I. Bing har været som Tøjtrykker, skriver en jødisk Fabrikant til sin Broder, at, hvis han vil gaa i Kompagni med Heimann Bing, maa han være forsigtig, da Bing er en klog Mand. Broderen bør kun paatage sig Ansvar for Trykkeriet og lade Bing have Ansvar for Farveriet. Det blev aabenbart ikke til noget med Kompagniskabet. H. I. Bing blev heller ikke Købmand men blev Huslærer hos Købmand „Rothschild“ i Roskilde – en Morfader til Digteren Goldschmidt.

Saa kom han faa Aar efter til København som Lærer og stifter i 1803 sammen med L. I. Kalisch, der, saa vidt vides, var Lærer af Profession, en Skole, kaldet „Bing & Kalisch's Institut for den jødiske Ungdom“ – en Betalingsskole for Drengene og den første ordentlige danske

Skole for Jøderne. Skolen gav samme Undervisning som de københavnske Realskoler. Karakteristisk nok var Skolen stiftet af to Emigranter fra Udlandet (Holland). Der var dengang ingen ordentlig Undervisning for den talrige Jødeungdom – men til Gengæld et betydeligt jødisk Proletariat. Drengene lærte usselt hos Rabbinere og andre mere eller mindre Skriftkloge. Pigebørnene lærte end ikke at skrive, i hvert Fald kun med hebraiske Bogstaver. Stod Undervisningen dengang saare lavt for den kristne Almue, stod den dog endnu lavere for den jødiske Ungdom.

Man husker den unge Adam Oehlenschlägers Digt om den lille Piskebaands-Jødedreng i St. Hans Aften Spil netop fra Aaret 1803. Digtet fortjener i sin Helhed at citeres:

Deilige Pidskebaand, røde og blaae,
Gule, grønne, violette og graae!
Lad mig nu ikke for længe løbe,
Kommer at kiøbe, kommer at kiøbe!
Røde, gule og grønne og blaae i Fleng!
Jeg er en god lille Jødedreng.

Min Moder er syg, min Søster er død;
Hun fortiente til mig og min Moder Brød.
Jeg tiggede sammen et Par Markes Penge,
Saa kiøbte jeg Baand, og løb saa længe,
For at sælge dem her til godt Folk i Fleng.
Jeg er en god lille Jødedreng.

Kommer at kiøbe, kommer at kiøbe,
Lad mig nu ikke for længe løbe!

De Penge, jeg vinder her, som jeg haaber:
For dem jeg køber min Moder Draaber;
Saa reiser hun sig igien af sin Seng.
Jeg er en god lille Jødedreng.

Det var et Udtryk for den dannede Københavners humane Syn paa Jøderne.

Der var god Brug for Skoler. Først en Tid efter Bing & Kalisch' Skole kom de to Skoler: Drengeskolen (1805) og Pige-skolen, kaldet Carolineskolen (1810) – navnlig paa den unge, senere saa bekendte, Grosserer M. L. Nathansons Initiativ. Man husker Nathanson fra Eckersbergs berømte Familiebillede paa den Kgl. Malerisamling.

Saa gifter H. I. Bing sig 1805 med en køn ung Pige, Sara Meyer Isaac, der var uden Dannelse – saaledes som unge Jødepiger var i Danmark dengang. Hun kunde i hvert Fald kun skrive hebraiske Bogstaver. Hun var af respektabel Familie. Faderen var Schæchter (dvs. ortodox Slagter), Moderen var født Meyer (i Familie med den bekendte talrige københavnske Familie Meyer).

Skolen laa i Silkegade ved Købmagergade. I Juni 1807 kom den Førstefødte: Meyer Herman Bing.

Men hvor længe var Heimann Bings lille Familie i Paradis? Tre Maaneder efter den lille Meyers Fødsel kom Englændernes Bombardement af København. Familien Bing maatte ligesom andre flygte til Amager. Bombardementet og Krigen betegner et Skisma mellem Velstand og Armod for Landet. Vi tabte vor Flaade, og Uro og Inflation ventede os.

Bing & Kalisch's Institut klarede Situationen. Den

sled sig igennem og blev en stor og god Skole for de Drenges hvis Forældre var i Stand til at betale Skolebidraget.

Har H. I. Bings Søster, den omtalte Sara, hjulpet med Kapital paa Institutets Finanser? Der foreligger en ret omfangsrig Korrespondance fra Hamborg særlig fra Sara og hendes og H. I. Bings yngre Halvsøster. — Sara, der nærmer sig de 35 Aar, vil nu giftes. „Jeg beder dig an-vise mig et Parti: Jeg er træt af Livet („bin mein leben miede“). Sørg nu for at anbringe mig. I Hamburg vil man have for mange Penge; jeg kan ikke skaffe mere end 4000 Mark Banco, dem vil Onkel Hertz Oppenheim give foruden Udstyr. Thi man vil gerne optræde ordentligt i en fremmed By. Jeg skal giftes før min Halvsøster. Jeg kommer ikke til København uden som Brud“. Halvsøsteren anbefaler stærkt den ældre Søsters Ægteskab. „Vel er Sara 35 Aar gammel, men hun ser yngre ud. Det betyder ikke saa meget, at man ikke er køn; hun ser behagelig ud. Hun er ganske vist meget tunghør og kan ikke høre i Selskab, men paa To-Mandshaand hører hun godt.“ Hun tilbyder 1000 Mk. som et Til-læg til Medgiften, hvis bare hendes Formynders tillader det. Sara meddeler senere sin Broder H. I. Bing som en Hemmelighed, at hun selv har opsparet 500 Mk. Banco i en Obligation; men det maa Onklen ikke vide noget om; den maa endelig holdes uden for den Medgift, Onklen vil give. Onklen forhøjer Medgiften til solide Mønter; „5000 Mk. alte Banco“, men, som den hæderlige Forretningsmand han er, synes han dog det er rigtigt, forinden Aftalen sluttes, at gøre opmærksom paa Saras stærke Døvhed.

Det kneb, men det gik! Ved forenede Anstrengelser og Opofrelser lykkedes det i 1810 for Hamburg at expor-

Heimann Jacob Bing, efter Pastel af L. Fraenckel ca. 1815.

Sara Bing, f. Meyer Isaac, efter Pastel af L. Fraenckel ca. 1815.

tere Sara til det mindre velhavende København. H. I. Bings Medbestyrer, Kalisch, blev Brudgommen. Til København og forhaabentlig til Bing & Kalisch's Institut kom der saaledes Kapital — men ifølge Familietraditionen ikke Idyl til det Kalischske Hjem.

Skolen nød stor Anseelse og Bing var Lærer og Medleder indtil 1820. Betegnende for de danske Autoriteters Tolerance og for, at Skolen vel havde et ortodox Præg, men dog med Maade, var, at Sjællands tidligere Biskop, Balle, jævnlig talte ved Afslutningen af Skoleaaret.

I Danmark var Jødernes Stilling i Tiden fra 1810-20 et Modsigelsens Tegn. Paa den ene Side havde Jøderne Regeringens Bevaagenhed. Frederik d. VI kaldtes af de jødefjendtlige Elementer for „Jødekongen.“ Jøderne fik en „Grundlov“ af 1814 hvorved de i det Væsentlige fik danske Statsborgerrettigheder. Jøderne kom nu til at benævnes „Bekendere af den mosaiske Religion.“

Kendt er Historien om den Kancellist, der var saa „lovlydig,“ at han udfærdigede en Bevilling til at lave Jødekager saaledes: Bevilling for NN til at forarbejde og sælge „Kager af den mosaiske Trosbekendelse.“

Paa den anden Side var Landets Stilling under Krigen med England blevet mere og mere miserabel. Der var Inflation her — ligesom i en stor Del af Mellemeuropa. Priserne steg til det uhyggelige. Hvem var Skyld heri sagde man i Tyskland? Jøderne naturligvis!

Antisemitismen kom fra Tyskland. Et Skrift af en tysk Forfatter (Bucholtz) blev i 1813 oversat af en af Danmarks betydende Digtere, Thomas Thaarup, vakte enorm Opsigt her og gav Anledning til den saakaldte „litterære Jødefejde.“

Antisemitterne tillagde Jøderne de sletteste Egenska-

ber. Dette var selvfølgelig ikke undskyldeligt men den Gang i nogen Grad forstaaeligt. Thi Jøderne havde jo endnu ikke som i vor Tid haft Lejlighed til at vise sig som gode Borgere. De dannede endnu en Stat i Staten og havde for Størstedelen en fremmedartet Kultur, ja mange var jo uden Kultur. For Jøderne optraadte i Skrifter blandt andet Digterne Jens Baggesen og St. Blicher – foruden M. L. Nathanson og den unge Nathan – David (den senere Minister C. N. David).

Nathanson, der var Forkæmper for Jødernes Emancipation, gjorde et Forsøg paa at reformere og fordanske den jødiske Gudstjeneste som et Bidrag til Jødernes Assimilation. Nathanson – der foruden at være Hovedmand for de to jødiske Friskoler, desuden tog sig af de jødiske unge Mennesker, der viste særlige Evner – havde fundet en yngre, begavet Mand, Isac Noa Mannheimer. Han var Kateket i Menigheden (dvs. Hjælpepræst). Han var „liberal Jøde“ og holdt bl. a. Andagtsøvelser om Onsdagen. Forsøget glippede. Menigheden var i sin Helhed for ortodox. Mannheimer maatte forlade Landet og blev senere en fremragende, ret ortodox, Overrabbiner og Rigsdagsmand i Wien.

Menigheden i København gik i Stykker. Adskillige af de mest kultiverede Jøder gik over til Kristendommen og, hvis de ikke selv gjorde dette, da lod mange deres Børn døbe. For Eks. lod Nathanson sine mange Børn døbe, og dog var han endnu 40 Aar efter den indflydelsesrige og omsorgsfulde Formand for Direktionen af de to Friskoler. Menighedens Sekretær, Overretsprokurator Moses Delbanco gjorde ogsaa dette og vedblev dog i mange Aar at være Menighedens Sekretær!

Nathansons Brev til Digteren (og Juristen) Henrik

Hertz var saare karakteristisk for den rationalistiske Brevskriver. Han skriver: „Jeg maa condolere Dem, at De ikke er døbt; thi jeg er overbevist om, at De med Deres gode Kundskaber, og det i et Fag, som er yndet, vilde nu have staaet paa et ganske andet Trin, dersom De allerede for 10 Aar siden havde ladet Dem døbe. Erfaring taler for mig – Nu er det rigtignok temmelig sildig, thi hvad skal De søge nu? og hvad kan De faae? Jeg troer, at det bedste er, at De engang gaaer til Mynster [Sjællands Biskop], aabenbarer ham hele Deres Stilling, fortroer ham *Alt*. Jeg mener, at De burde sige ham, hvad De allerede har præsteret, og hvor vanskeligt det er at vedblive saaledes. Raadfør Dem med ham, og jeg troer, at De vil finde Trøst, Raad og Hjælp hos denne fortræffelige Mand. Tænk derover, indtil jeg i næste Maaned med Guds Hjælp kommer hjem, og da kan De tage en endelig Beslutning. Den maae De tage; thi hvert Aar, som gaaer er tabt.“ Henrik Hertz, der iøvrigt ikke var et irreligiøst Gemyt, lod gaa nogen Tid, inden han fulgte Opfordringen og lod sig døbe. Saa behøvede hans Digterværker ikke mere at udgaa anonymt, og han kunde blive en almen yndet Digter.

I Slutningen af Aartierne, særlig i 1819 fandt der voldsomme „Jødeoptøjer“ Sted. Det var den „korporlige Jødefejde.“ Der var nu Deflation – Kornpriserne faldt bl. a. Naturligvis skulde Jøderne ogsaa være Skyld heri! Optøjerne fandt Sted ikke blot i Provinsbyerne, hvor Bønderne kom til Byerne for at angribe Jøderne – man husker Goldschmidts „En Jøde“ – men ogsaa særligt i København. Autoriteterne kunde daarligt faa Bugt med Optøjerne. Ogsaa Bing & Kalischs Institut mærkede de daarlige Tider. Selvfølgelig var det ogsaa for de jødiske

Borgere en drøj Tid. Det blev vanskeligt at skaffe Skolepenge til Børnene, og det blev ogsaa almindeligere for jødiske Forældre at sætte deres Børn i almindelige Skoler. Skolen kunde ikke bære to Lederes Økonomi.

Paa den Dag, den 10. Sep. 1819, da Optøjerne i København var allerværst, fik H. I. Bing, som Anerkendelse for sin og sin Medbestyrers gode Ledelse af Skolen, af Myndighederne en Bevilling til „at falholde alle til Skrivning og Tegning henhørende Materialer samt Landkort og Skolebøger.“ Det blev den første Papirhandel i København. Tidligere maatte man købe sit Papir hos Urtekræmmeren. Handelen aabnede saa 1820 i Kronprinsensgade Kvarteret.

H. I. Bing var dengang næsten 44 Aar gammel og viste sig som en ferm Købmand, der ikke følte sig bundet af Bevillingens Ordlyd, vel nok pacet til at „go ahead“ af sin Søn, Meyer Bing, der allerede som Dreng kom i Arbejde i Forretningen. „Bingses den lille Meyer,“ som man sagde i Gaden, kendte allerede som Dreng ikke til at ligge paa den lade Side.

Kun nogle faa Tusind Daler havde H. I. Bing, da han startede Forretningen; men han fik Kredit — ikke hos Banker i København; thi der existerede ikke saadanne kreditgivende Banker i 1820. Kredit fik han hos den store Bankier i Altona, Conrad Hinrich Donner, der udtalte til H. I. Bing: „Paa Rigdom kommer det ikke an.“

Jeg skal ikke skildre, hvorledes Forretningen, efterhaanden som Tiden gik, udviklede sig til at blive ikke blot en landskendt En gros Forretning, men ogsaa den største Detailforretning i København, stadig udvidende sine Felter fra Papirhandel til almindelig Boghandel, Forlagsboghandel, Kunsthandel og Galanteriforretning—

i evig Kamp med Lavene, særlig Isenkræmmerlavet, og stadig trodsende Bevillingens Ordlyd. Karakteristisk er det, at Papirhandler Bing kun faa Aar efter Etableringen maatte føre Proces op til Højesteret for at faa Ret til at handle med — marmoreret Papir. Denne Proces vandt han. Men iøvrigt handlede man i ca. 40 Aar indtil Lavenes Ophævelse udenfor Næringslovens Rammer. Myn-dighederne lukkede et Øje for, hvad der i mange Aar aabenlyst foregik. I omtrent 19 Aar havde H. I. Bing Forretningen. I de senere Aar var Sønnen Meyer Med-indehaver; saa hed Firmaet *H. I. Bing & Søn*. Tilsidst blev den yngre Søn, Jacob Bing, optaget i Firmaet.

H. I. Bing var en lille Mand med kønne blaa Øjne og en værdig Optræden. „Den værdige Bing“ kaldtes han. Hvorledes kunde en 44-aarig Lærer grunde og stærkt udvide sin Forretning? Det maa som sagt ikke overses, at han som Hjælper havde Sønnen Meyer i Forretningen næsten strax fra Begyndelsen. Men han var jo i Førstningen kun en Dreng.

H. I. Bing har selv været særdeles klog, kundskabsrig og har aabenbart været meget aktiv. Han foretog flere — dengang besværlige — Rejser til Udlandet, særligt til Paris og gjorde Indkøb. Undertiden solgte han Varerne paa Vejen hjemad. Og saare solid var han og — ligesom mange af sine Medborgere i denne fattige Tid — overmaade økonomisk. Alt dette er Forklaringen til, at han, da han i 1839 trak sig tilbage, 63 Aar gammel, vel nok udslidt af Livets Arbejde, ejede en efter Tidens Forhold ret betydelig Formue.

Et Brev, fuldt af alvorsfulde, særligt kommercielle Formaninger overgav han sine to Sønner: „Aldrig søgte jeg at forøge, men sandelig kun at vedligeholde, hvad

den Algode har ladet mig tilflyde. Aldrig higede jeg efter at erhverve stor Formue, men kun rigeligen at fortjene mit Udkomme.“ Og han ender sit Formaningsbrev saaledes: „Stol paa Eders Fædres Gud.“

Ved sin Død 68 Aar gammel i 1844 efterlod han sig nogle skriftlige Udtalelser, der viser ham som moderat-ortodox. „Hverken Moder eller nogen af Eder skal – som det hedder – Chriereisen; thi det holder jeg for Synd.“ Han ønskede altsaa ikke, at hans Efterladte – efter gammel jødisk Skik – som Tegn paa deres Sorg – skulde rive deres Klæder itu.

Endvidere skriver han; „Ejheller skulle I mine Sønner undlade at lade Eders Skæg rage i de 30 Dage, men som sædvanlig efter de 7 Dage lade Eder rasere, ogsaa inden den Tid, hvis I mine Sønner ønsker det. Skønt jeg er Medlem af det nye Begravelsesselskab, saa ønsker jeg, at der ved min Jordefærd iagttages de jødiske Ceremonier; thi jeg ønsker ikke at fortørne de Gamle.“ Og han ender sit Brev saaledes: „Lader Eder ej forføre af dem, som ikke tro paa noget, som have Moral paa Læberne, men Gud veed, hvad de have i Hjertet. Nej mine Børn, det maa, det vil I ej.“

Maaske var den kommercielle Formaning om Soliditet møntet paa Sønnen Meyer; men den var iøvrigt – som Fremtiden udviste – overflødig. Mere Berettigelse havde vel den religiøse Formaning til Sønnerne. Ortodox-religiøse Anskuelser havde næppe nogen af disse; men de vilde have frabedt sig at betegnes som Fritænkere.

Sønnerne Meyer Herman Bing og Jacob Herman Bing.

Man saa dem for godt 100 Aar siden og senere gaa i Købmagergade-Kvarteret. Begge skabte som Hollændere: Brede over Hofterne. Forskellige i Gang – og i Sind.

Meyer Bing: De stive Ben gør smaa energiske, raske Trin ad Gangen. Trinene siger: „Jeg er utaalmodig; det gaar ikke raskt nok; fremad!“ Jacob Bing: Lange Skridt. De siger; „Det haster ikke.“ Saa man paa hans Ansigt, vilde man sige; „Tag det med Ro.“ Dur og Mol kunde man sige om dem.

De fulgtes ad i Livet, „Brødrene Bing“ blev et Begreb.

De blev naturligvis gifte med to Søstre. Forholdet imellem dem var ideelt. Meyer Bing var øm over for sin i mange Aar svage Broder. Familierne boede i samme Hus i Byen og paa Landet. Jeg husker min Forbavselse, da jeg som lille Dreng hørte, at de to Familier ikke altid havde boet sammen om Sommeren. Den ene Familie boede i sin Tid paa „Norges Minde,“ den anden Familie paa det nærliggende „Store Tuborg.“ „Hvor kunde det dog være, at Bedstefader og Onkel Jacob ikke altid har boet sammen,“ spurgte jeg. Jeg kan endnu ikke forstaa det.

Meyer Bing var i mange Maader en Ener og dog en typisk Borger i denne Borgerskabets Fremgangstid. Hans væsentlige Egenskaber var ifølge Samtidens Udtalelser: en klar Forstand, Impulsivitet, Myndighed og stærk Selvbevidsthed, et voldsomt Temperament, Energi indtil Hensynsløshed, en stærk Trang til at skabe og finde nye Opgaver og endelig en Sans for Kultur samt en udpræget Patriotisme. Det var mange Ord, men de passede.

Meyer Herman Bing, efter Fotografi ca. 1880.

Lad os følge ham: Han kommer som Dreng i sin Faders Forretning og, naar Faderen er paa Forretningsrejse i Udlandet, leder han Forretningen. Næppe fyldt 17 Aar gør han allerede dette. Med Rette skriver Faderen til ham: „Stor Byrde for dig Meyer.“ Næste Aar skriver Faderen til den endnu 17-aarige Søn: „Af Dig som Chargé d'affaire de la boutique afhænger vort ganske Velfærd.“ Men den forhenværende Lærer glemmer dog ikke at Sønnen har været hans Skoleelev. Da han kommer til Byen Amiens, hvor den bekendte Fred i 1802 blev sluttet, spørger han: „Gode Meyer! Hvorved er Byen, hvor jeg i dette Øjeblik befinder mig, berømt?“ – Sønnen fortæller Faderen i et Brev: „Jeg aabner Forretningen Kl. 5^{3/4}. Senere skriver han dog: „Vi aabner Forretningen Kl. 6^{1/2} om Morgenen og lukker Kl. 9^{1/2} om Aftenen.“ Dette var vist den normale Tid. Han beretter aabenbart med særlig Glæde, at der er solgt rigtigt godt paa Sab- baten. Denne jødiske Helligdag var Forretningen lukket, men Kunderne gik ind ad Bagdøren. I et senere Aar skriver han til Faderen: „Nu har vi haft de fordømte Helligdage.“ Det kribler og krabler i ham efter at udvide Forretningen. Utaalmodig skriver han til Faderen: „Kan Du ikke købe noget selv i en anden Branche.“ Samtidig med, at han saaledes passer Forretningen, linierer han Papirer og Protokoller. Den omsorgsfulde Fader skriver ikke uden Grund: „Benyt kære Meyer Helligdagene, hvor Du lukker Kl. 12, til at gaa ud.“ Der var ikke megen Fritid til Naturdyrkelse og Læsning! Og dog bliver han kundskabsrig og meget sprogkyndig.

Han bliver primus motor til en gros Handelen, Forlagsboghandelen og adskillig andet. Han giver i Tredive-erne et Udkast til Forlæggerforeningen (dengang kaldet

„Boghandlerforeningen“), af hvilken Forening hans Fader, H. I. Bing, var Medstifter. Denne Forening fik jo Betydning for Boghandlervirksomheden i Danmark.

Da Brødrene Bing efter Faderens Udtrædelse af Forretningen bliver alene i dennes Ledelse, udfolder H. I. Bing & Søn særlig sin Energi. Forretningen danner sammen med Stentrykker Ferslew „Bing & Ferslew's Lithografiske Etablissement,“ som adskillige senere Aar efter overtages af Sønnen af den ene af Stifterne, nemlig C. Ferslew (den senere Bladkonge).

Karakteristisk for Meyer Bing er, at han er den første der indgiver Andragende om at anlægge et „københavnsk Sommer-Tivoli“ dér, hvor det senere kom til at ligge, og angav de Linier, som senere blev fulgte. Var det Faderen der trak i Sønnens Skøder eller var det Magistratens Betingelser, der gjorde, at Meyer Bing gav Afkald paa at faa Bevillingen? Carstensen fik jo Koncessionen og – efter sin Død – Berømmelse.

Aaret efter Faderens Død er det saa, at man vover Tigterspringet og gaar over Gaden. Brødrene køber den store Hjørneejendom lige over for – paa Hjørnet af Kronprinsensgade og Pilestræde – og nu imponerer man tout Copenhague. En efter Datidens Forhold usandsynlig stor Butik med mange Vinduer aabnes. „Etablissement af H. I. Bing & Søn,“ som der stod paa Huset. Kong Chr. VIII og Dronningen melder deres Besøg Dagen forinden den nye Butik aabnes. Saa udvider man tillige Forretningens En gros Virksomhed og Forlagsboghandelen. Men stadig handles der paa Trods af Næringsloven.

Pudsigt er M. H. Bings Trick med at søge at blive Hof-Galanterihandler efter Aftale med Overhofmarskal-

len. Broderen Jacob Bing begiver sig ud til Frederiksborg Slot, søger Audiens hos Frederik d. VII og opnaar, at M. H. Bing bliver Hof-Galanterihandler — uden at have Ret til at have Galanterihandel. Derefter kunde Lavene daarligt nok faa standset Handelen med Galanterivarer. Bevillingen lød i al sin Simpelhed saaledes: „Thi skal han være Os som sin rette Arvekonge og Herre tro og lydige, holde Rigets Grundlov og sig saaledes skikke som det en ærlig og oprigtig Hof-Galanterihandler og tro Tjener egner og anstaar.“

Ikke mange Aar efter Forretningens Udvidelse kommer saa Grundlæggelsen af „Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik.“ Men med Forsigtighed; Fabriksbygningen kunde laves om til Beboelse hvis det ikke gik. Den har nu staaet i snart 100 Aar — uden at det har været nødvendigt at ændre den til Boligejendom!

M. H. Bing bliver mangeaarig indflydelsesrig Borgerrepræsentant og bliver Formand for Industriforeningen. Udtil kaldtes han og Broderen, der var Interessenter i en Dampmølle i København, „Dampmøllere.“ Det lød, mærkeligt nok, ligesom lidt mere borgerligt end Fabriks-ejer eller Fabrikant.

M. H. Bings merkantile Egenskaber var præget af hans Energi og Dygtighed i Forbindelse med hans Selvbevidsthed. Milieuet har gjort sit til at fremme hans naturlige Egenskaber. Han opdrages hos den ubemidlede Fader, der maatte slide og stride og vende hver Skilling. Han oplever som Dreng Jødeforfølgelserne. Han oplever Modstanden fra Lavene; det styrker hans Energi og Hensynsløshed. Han oplever Borgerskabets stigende Indflydelse, der kulminerer ved Grundlovens Indførelse og den nærmest paafølgende Tid.

Og han har et *medfødt* voldsomt Temperament. Man kan naa meget ved at have et saadant Temperament. Vi har set et afskrækkende Eksempel – sydpaa –! Man ryster og bøjer sig for Vulkanen. Navnlig hvis Underbevidstheden siger: gaa ikke alt for vidt, kan der opnaas ikke saa lidt.

Det laa i Tiden at være Despot i Forretning og Hjem. Der var dengang mange smaa og store Hertuger. Han hørte til de store. Hjemmene med de mange Børn gjorde det ogsaa naturligt, at een Person dominerede, nemlig Husfaderen. Konen i Huset havde ikke oplevet Kvindernes Frigørelse – men derimod de mange Børn, hun fik.

Mærkeligt nok: disse store og smaa Hertuger var ivrige Tilhængere af Frihed og Liberalisme udad til – men ikke i deres Hjem. Men det var herlige Tider for de store og smaa Tyranner. Det var ligesom i Oldtiden, hvor Homer sang: „Vreden, Gudinde, besyng, der greb Peleiden Achilles.“ Vreden imponerede. Men saa kom den forbandede Offenbach og gjorde Grin med Achilles. Udbruddet virker tillige som en Aareladning og virker nervestyrkende.

Ak, de gode gamle Tider! Hvorledes gaar det nu Folk, der ved Atavisme har et stærkt Temperament? De behersker deres Kontor en lang Tid – men i Hjemmet møder de den frigjorte Hustru og de endnu mere frie Børn som „Modstandsbevægelse.“ I heldigste Tilfælde bliver der smilet af dem. Disse Ætlinge slappes; de bliver til pæne og rolige Mennesker. Men hvad bliver der af deres Energi? De ender – saa forskrækkeligt det lyder – med at blive Familiekrøner.

Jeg skal nævne nogle Eksempler paa M. H. Bings „Voldsomhed.“

I Aarene omkring 1860 sætter han sig i Spidsen for den Bevægelse, der gaar imod alt for stor Nedgang i Toldbeskyttelsen her i Landet. Han optraadte dels selv, dels gennem en ledende Politiker (Rimestad). Julius Schovelin fortæller, at han i Industriforeningen, hvor Sagen var under Debat, optræder med saa stor og uhørt Voldsomhed mod den højt ansete Matematiker og Politiker, Adolph Steen, at denne forlader Lokalet. Det forhindrer i øvrigt ikke, at han paa et senere – og saare betydningsfuldt Tidspunkt for Industriforeningen bliver Formand for Foreningen.

Da han endnu var Chef for H. I. Bing & Søn, kunde det hænde, naar han kom ned i Butikken og blev alvorligt vred paa Personalet, at han til Personalets Forfærdelse tog en stor Ting og slog i Stykker. Men – som min Fader beroligede mig med – det var altid en Ting, der vanskeligt kunde sælges.

Harald Bing har fortalt, at han engang bad sin Farbroder, M. H. Bing, om at tage sig af en Værkfører ude hos Bing & Grøndahl – Værkføreren trængte til en Paamindeelse. Manden kom ind. M. H. Bing udtalte sig om Sagen over for Manden og blev mere og mere ophidset, og tilsidst sagde han: Herut – og kastede Parykken efter Manden, der forfærdet for ud ad Døren og i øvrigt næppe vovede sig paa Glatis mere. Det varede nogen Tid, inden M. H. Bing kom til Kræfter efter denne Ophidselse – man maa jo huske paa, at han var en gammel Mand – men da han var faldet til Ro, spurgte han Harald Bing: Min Dreng, var det saaledes, Du vilde have det?

Var det ikke noget overdrevent, naar han kaldtes „den store Skuespiller paa Strandvejen?“ Det er slet ikke Komediespil at blive gal i Hovedet og dog vide, hvad man gør.

Men Meyer Bings Person var præget af hans Borger-sind og Patriotisme. Samtidig med Borger-Liberalismens Fremgang og den stærke Stigning i de patriotiske Følelser – særlig i Tiden 1848-1850 – kom Jødernes endelige Ligestilling. Var detsaa underligt, at Jødernes Lykkefølelse steg, og at deres Kærlighed til Fædrelandet var næsten ubegrænset? Det er saare karakteristisk, at da der skulde udgives en Bog angaaende enhver af dem, der var faldet i Aarene 1848-1850 (kaldet „De faldnes Minde“), var det Rabbineren i Odense, A. D. Cohen, der forfattede den. Til Belønning fik han Korsets Tegn (Ridderkorset) paa sit Bryst.

Bournonville fortæller, at det var „Medlemmer af det mosaiske Trossamfund,“ der lagdes sig i Selen for de forskellige Indsamlinger bl. a. til Støtte for Folk, der var kommet i Trang under Krigen. Om den første af de bekendte store Fester i Rosenborg Have fortæller han, at en Del Mennesker var kommet sammen for at drøfte, hvad der skulde gøres. Man meddelte Kunsthandler M. Bing, at man tænkte sig, der kunde komme 3000 Rigsdaler ind. Der-til svarede Bing, at hvis der ikke kom 50000 Rigsdaler ind, var Ulejligheden spildt. Der indkom et betydeligt større Beløb end de nævnte 50000 Rigsdaler „takket være Bings mageløse Aktivitet“ – som Bournonville udtrykte det.

Patriotismen gav sig ofte naive Udslag hos Bing. Naar Arbejderne ude hos Bing og Grøndahl ved festlige Lejligheder sang Fædrelandssange, trillede Taarerne ned ad Bings Kinder næsten fra Begyndelsen af.

Det var karakteristisk for Tiden, at man mente, at man maatte have fremstaaende Jøder med, naar noget vigtigt skulde ske? Ved Henvendelser til Offentligheden i de

Tider lød Remsen næsten altid saaledes; „DB Adler, Bille, Bing, Brix,“ til at begynde med.

Meyer Bings Selvfølelse blev ikke mindre i disse Borgerskabets lykkelige Aar. Hans Samtid var ikke blind herfor og for hans hensynsløse Energi, men fremhævede tillige hans Almensans og hans glødende Had til al Uret. Man kunde iøvrigt fornylig læse i en Avis, at Brødrene Bing var saare afholdte af Arbejderne hos Bing & Grøndahl.

Velgørenheden hos ham og hans Broder var stor, og det ejendommelige var at, medens de ingen Hemmeligheder ellers havde for hinanden, saa omtalte ingen af dem for den anden, naar Vedkommende havde ydet betydelige Beløb for Eks. til unge Menneskers Uddannelse.

Man kan spørge, om M. H. Bing var klogere end de andre nationalliberale Borgere med Hensyn til Danmarks Udenrigspolitik i den kritiske Periode i Tiden omkring 1860. Dertil maa bestemt svares: Nej! Han fulgte sine politiske Ledere.

Han havde, som sagt, Sans for Kultur, og man kan spørge, om han var særlig religiøs. Dertil maa man vist svare, at skønt han ofte — efter Datidens Skik — tog Gud med i Skrift og Tale, kan han ikke betegnes som nogen religiøs Natur. Som ung havde han jo — som vi har hørt ovenfor — reageret mod Ortodoxien. Men saa kom de mærkelige Aar i Halvfjerdserne, hvor Georg Brandes optraadte og rørte op i Andedammen, den Tid, hvor Brandes — som Broderen, Jacob Bing udtrykte det — „afsatte Vorherre.“ Da opstod der igen en vis Antisemitisme i en Del Kredse. Sjællands Biskop, der nu hed H. L. Martensen, fremhævede i sin Etik Jøderne som et fremmed Folk. M. H. Bing var ikke blid i sin Omtale

af Brødrene Brandes. Han udtrykte sig bl. a. saaledes om Georg Brandes' Moder: „Gid Emilie Brandes var død, da hun barslede med Georg – saa var vi i hvert Fald blevet fri for Edvard Brandes.“ – Naar Børnebørnene kørte for længe med Vognen, som de havde faaet Lov til at køre med, sagde M. H. Bing: Det er denne Brandes' Skyld.

Det *patriarkalske* Forhold mellem Meyer Bing, hans Børn og Børnebørn kan et Nutids-Menneske ikke fatte – saa stærkt var det. Han var streng over for sine Børn. Da min Fader, en fremragende og myndig Forretningsmand, gik i sit halvtredsindstyvende Aar og fik Skænd af sin Fader, græd han. Min Fader var ellers en Mand, der var „Karl for sin Hat.“ Noget mildere var han overfor de talrige Børnebørn, der naturligvis sammen med deres Forældre boede hos ham hele Sommeren. Han gik maa-ske noget vel meget i Detailler i sin Interesse for Børnebørnene. Og Patriarkalskheden overførtes ogsaa til Broderens Børn, ja, endog til Broderens Svigerbørn. Naar Tobaksfabrikant Bernhard Hirschsprung ikke vilde komme hveranden Søndag hos sin Svigerfaders Broder, Meyer Bing – ja, saa holdt denne op med at købe Cigaretter hos Hirschsprung.

Ræsonnerede Børnene eller Børnebørnene nogensinde over denne overdrevne Patriarkalskhed eller over M. H. Bings Vredes-Udbrud? Aldrig. Ræsonnerede man over Zeus, naar han sendte sine Lyn ud?

Fra jeg var 9 Aar gammel husker jeg et Optrin. Min Moder, Amalia Bing besøgte saa at sige hver eneste Hverdag – efter at hun i 1858 var blevet gift – sin Svigerfader, M. H. Bing. Hun var fra Göteborg, var meget intelligent og livlig, havde megen Charme og havde den Fordel at være kommet fra den daværende lille By. I en

saadan By vænner man sig til at lægge Mærke til alt, hvad der foregaar. Hun var derfor til stor Opmuntring for sin Svigerfader. Men en Dag – og det er den Dag, det nævnte Optrin fandt Sted – havde hun ikke til sædvanlig Tid kunnet besøge sin Svigerfader i Pilestræde. Af en eller anden Grund kom jeg nu med hende. Vi passerede de mange Vinduer i Kronprinsensgade; der er ikke Tid til at se paa de kedelige Kobberstik fra Goupil i Paris og alle de mange interessante Ting i Vinduet. Vi passerer Hjørnet af Pilestræde og nærmer os Jacob Triers Butik, i hvis umiddelbare Nærhed Hovedtrappen laa. Trappen saa nærmest ud som en meget bred Køkken-trappe, og forinden man gik opad Trinene, maatte man passe paa ikke at støde sig paa Pakkasserne fra Butikken. Vi passerer 1ste Salen hvor „H. I. Bing & Søns“ store Kontorer laa, med hvilke Brødrene Bing i mange Aar ikke har haft noget at gøre. Forretningen var jo overtaget af min Fader, I. M. Bing. Paa anden Sal bor M. H. Bing. Moder ringede paa. Tjeneren, som havde været der i mange Aar, lukker op og siger paa sit sønderjydske Maal: „Herren ventede Dem i Morges; kom Du kuns ind med lille Otto. Hr. Jacob Bing er for Resten derinde.“ Nogen Entré var der ikke i denne store Lejlighed. Moder og jeg gaar ind i Dagligstuen. Hun konverserer M. H. Bings husmoderlige Hustru – min Bedstemoder – og jeg lytter anspændt til Konversationen i Meyer Bings Stue ved Siden af Dagligstuen. Endnu lyder i mine Øren Jacob Bings dybe Stemme, præget som den var af hans Tunghørighed, og Meyer Bings energiske Røst. Jeg hører følgende Samtale mellem Brødrene:

Jacob Bing: Du har saagar Ret, Meyer. Der er ingen Stads ved ham.

Meyer Bing: Ingen Stads ved ham siger du – en Tølper er han.

Jacob Bing: En Tølper siger du – den største Vindhass, Jorden har frembragt.

Meyer Bing: Den største Vindhass siger du – en Strandæsel af Rang.

Strandæsel var et Udtryk, M. H. Bing maaske ikke selv havde opfundet, men han anvendte det hyppigt, vist nok særligt under Omtale af højerestaaende Toldembedsmænd, som han ofte var vred paa. Ihvert Fald dybere kunde man ikke synke end til at blive benævnt: „Strandæsel.“

Af hvad jeg hørte fik jeg – saa ung jeg end var – et stærkt Indtryk af, hvor ypperligt Brødrenes Samarbejde i de mange Aar havde været!

Nu er den vigtige Konference mellem de to Brødre tilende. Broderen gaar op til sin Bolig paa 3die Sal. Min Bedstefader har erfaret at jeg sidder i Dagligstuen. Jeg hører ham raabe: „Lad den lille sorte Djævel komme ind og fløjte.“ Jeg gik saa derind. Jeg husker Stuen som en ikke stor Stue, hvor der bl. a. hang et Billede af den beundrede gamle M. L. Nathanson og den specielle Ven, Hofballetmester Bournonville – de to Billeder findes for Resten endnu i mit Privatkontor. Der lugtede godt af Pibetobaksrøg. Jeg begyndte saa at fløjte, først: „Dengang jeg drog af Sted – hvilket tiltalte min Bedstefaders patriotiske Følelser; jeg husker endnu hans smilende Guttaperka-Ansigt. Derpaa begyndte jeg paa den mere mondæne Melodi; „Aah, Susanne, vil Du være mig tro, min Glut.“ Men næppe var jeg begyndt, før jeg maatte holde op. – Bedstefader fik et af sine sædvanlige Hosteanfald. Det store hvide Porcellæns-Spyttekrus fra Bing & Grøndahl blev

hentet. Han faldt omsider til Ro og udbrød: Aah, Herre Jøsses!

Det er mit sidste Minde om personligt Samvær med min Bedstefader. Kort Tid efter flyttede Ægteparret paa Landet, og begge blev alvorligt syge. Min Bedstemoder døde i Efteraaret 1883. Min Bedstefader havde levet et saare lykkeligt Samliv med hende. Efter de voldsomme Udbrud, som ogsaa kunde ramme hende, bad han altid chevaleresk om Undskyldning. Da hun skulde føres bort, blev han – dødssyg – ført ind. Hans Ansigtstræk var blevet forædlede. Han sagde med høj Stemme: „Jeg følger dig snart; farvel – og Tak.“ Jeg tror, han hermed vilde takke ikke blot sin Hustru for de mange Aar, men ogsaa takke for det Liv, der havde bragt ham saa meget. Han døde fjorten Dage senere.

I en Nekrolog over ham i „Illustreret Tidende“ blev det fremhævet, at han ganske vist havde opgivet de fleste af sine Tillidshverv, men dog havde bevaret Formandskabet i de to jødiske Friskoler; Det var ligesom en Traad der forbandt ham med den Begyndelse, hvorfra hans Livs hele Virksomhed havde sit Udspring. Det var jo saare smukt skrevet. Men man kunde vist endnu mere træffende sige, at han i M. L. Nathansons Aand vilde gøre hvad han kunde, for at Jøderne skulde assimilere sig, og for at undgaa, at de skulde danne en Stat i Staten. Hvad det gjaldt om, var jo, at ogsaa de Jøder, der udgik fra fattige ortodoxe Hjem, blev sande Borgere i Landet.

Sønnen *Jacob Herman Bing* var en anden Natur end sin Broder. Det var ikke saa underligt, at han stod noget i Skyggen af Broderen, hvem han bistod og var til Nytte. Han beundrede sin Broder og havde utvivlsomt en beroligende Indflydelse paa ham. Han var oplært i et helt

Jacob Herman Bing, efter Fotografi ca. 1880.

andet Fag end det, han kom til at beskæftige sig med, nemlig i Silke- og Klædehandler-Faget. Han besad værdifulde Egenskaber. Han havde noget af et lyrisk Temperament, ejede meget Lune og megen Bonsens. Udadtill nød han ogsaa Anseelse; han blev saaledes Formand for Repræsentantskabet for det mosaiske Trossamfund. Flere af hans Egenskaber kom Bing & Grøndahls Fabrik til megen Nytte.

Han og hans kultiverede Hustru skabte en særegen Kultur i deres Hjem, Ejendommeligt var Forskellen i Tonen i de to Søskendepars Hjem, paa anden Sal hvor Meyer Bing residerede og oppe paa tredie Sal hos Broderen. Nedenunder tør man nok sige, at det ikke gik af i Stilhed; Gemytterne udfoldede sig her. Ovenpaa hos Jacob Bing var der „dæmpede Melodier.“ Dette satte sit stærke Præg paa Børnene. Moderen sørgede for at deres Tale blev som Det kgl. Teaters daværende fornemste Skuespilleres Sprog. Betegnende er en Udtalelse af Kronprins Frederik (den senere Kong Frederik VIII) til min Fader: „Deres Fætter, Direktør Harald Bing har Manerer, som vi næsten misunder ham ved Hoffet.“

Jacob Bing og hans Hustru – dette prægtige Ægtepar – opnaaede en saare høj Alder. Ligesom det ældre Ægtepar Bing fulgte de hinanden i Døden med ganske kort Mellemlum.

Datteren Adelheid Mannheimer

Hun var gift med Heyman Mannheimer, en Broder til Præsten, og blev tidlig Enke. Han var „Silke- og Klædehandler“ og var en fin og kultiveret Person. Forretningen har næppe været af større Omfang; i hvert Fald

fortalte min Fader, at det var saa kedeligt, at de kun kunde gaa med sort Klæde; men Onkel Mannheimer havde næsten ikke andet.

Adelheid lignede i meget sin Broder Meyer, navnlig hvis han havde haft Kappe paa. Broderen, Meyer Bing, var paa een Gang forskrækket over og beundrede hendes overvældende Energi og Hensynsløshed. Som han sagde: Hvis Adelheid havde været et Mandfolk, havde vi ikke mistet Slesvig. Men hun var kommet for tidlig til Verden. Hvis hun var blevet født 50 Aar senere, vilde hun være blevet en ypperlig Forkæmper for Kvindesagen og Politiker. Nu var hun henvist til særlig at udfolde sine Evner i den meget lille Familiekreds: Mand, Børn og Børnebørn, Søskende, Nevøer og Niæcer og disses Ægtefæller.

Hun var meget ejendommelig. Hun var ret udannet. Hun kunde være utroligt opofrende, men hun kunde ogsaa ligefrem være ond; hun kunde være intrigant, og hun kunde tillige være respektløs og gaminagtig, men navnlig var hun besjælet af en fantastisk hensynsløs Energi. I ikke saa lidt mindede hun mig forøvrigt om den gamle Tante hos Dickens' „David Copperfield“.

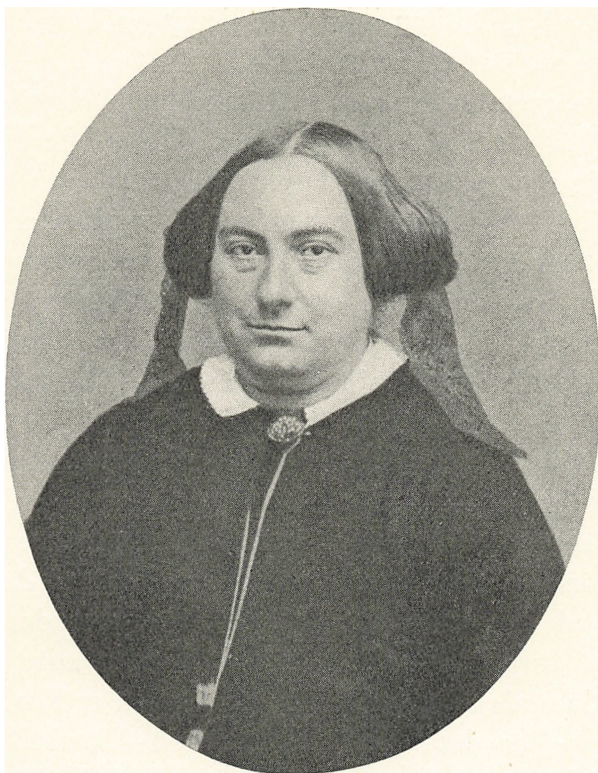
En af mine første Erindringer om hende er følgende Episode: Dybt tynget af, at jeg havde faaet en daarlig Karakter i Skolen, mødte jeg hende – jeg var ikke mere end 7-8 Aar gammel – i Dronningens Tværgade uden for hendes Bopæl i Nærheden af Moltkes Palæ (Haandværkerforeningen). Straks da hun saa mig, bøjede hun sig for at kysse mig. Hun forlængede – som sædvanlig naar hun kyssede – sin Mund til en Svinetryne. Mærkeligt nok kunde hun naa min Mund og kyssede mig saa med et Smask, der lød ud over den dengang stille Gade.

Adelheid Mannheimer f. Bing, efter Fotografi ca. 1880.

Saa spurgte hun mig: „Min Dreng, faar du nogensinde daarlige Karakterer?“ „Ja, Tante Adelheid,“ svarede jeg, „men jeg gør mig saadan Umage.“ „Det skal du ikke være ked af, min Dreng,“ sagde hun; „i Stedet for at faa Skænd, naar du faar daarlige Karakterer, saa kom op og faa Kager hos mig – det kan du altid faa.“ Jeg gik stærkt opmuntret fra hende, men jeg, lille Fæ, benyttede mig aldrig af hendes Tilbud.

En mindre smuk Fortælling er følgende: Meyer Bings gifte Datter, Betzy Henriques, og hans Svigerdatter, min

Sophie Trier f. Bing, efter Fotografi ca. 1870.

Moder, var inviteret til et Karneval, medens Adelheids Datter, ikke var inviteret med – og Adelheid skummede af Raseri. Samme Dag, Karnevallet skulde være, døde den meget omtalte Sara Kalisch, der ikke var blevet yngre i de ca. 50 Aar, der var gaaet siden hun i 1810 allerede var „gammel.“ Adelheid begiver sig op til Broderen, Meyer, og siger: „Tante Kalisch...“

Meyer: „Hvad er der nu i Vejen igen med den Rakker?“

Adelheid: „Tante Kalisch er død.“

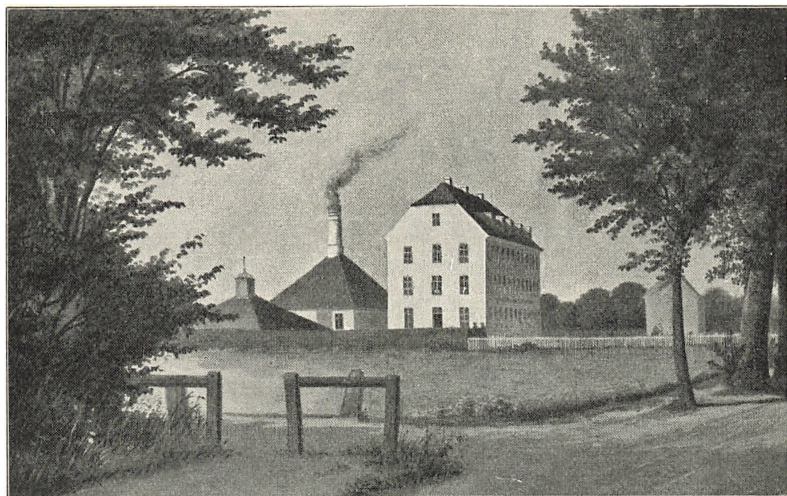
Meyer: „Naa, Vorherre være med hende.“

Adelheid: „Du kan ikke lade Betzy og Amalia gaa ud og more sig paa en saadan Dag.“

Efter nogen Overtalelse fik hun Meyer Bing til at nedlægge Forbud, hvilket selvfølgelig blev efterkommet. Samtidig sendte hun sin Datter i Teatret.

Adelheid Mannheimer havde hos sin Broder i Pilestræde hørt, at min Moder efter en af sine mange Fødsler, selv om hun ganske vist var rask, dog paa Grund af Nervøsitet ikke kunde sove og derfor var ulykkelig over, at hun skulde af med sin „Vaagekone“ — saadan hed jo dengang Sygeplejersker. Adelheid Mannheimer havde faaet at vide, at den paagældende Vaagekone nogle Dage efter skulde til en Grevinde, der ventede sin Nedkomst. Jeg husker ikke hendes Navn. Lad mig kalde hende: Grevinde Ahlefeldt. Strax næste Morgen begav Adelheid sig op ad Trappen i det adelige Palæ, ringede paa og spurgte, om Greven var hjemme. Greven kom og følgende Samtale udspandt sig: „Mit Navn er Fru Mannheimer — er det Grev Danneskiold-Samsøe?“ „Fru Mannheimer, mit Navn er Grev Ahlefeldt.“ „Naa, undskyld, men jeg synes, jeg skylder at meddele Dem, at Fru Bing, hvis Vaagekone Deres Frue skal have, har Barsel-feber, hvilket jo er smitsomt.“ „Mange Tak skal De have, Fru Mannheimer. Saa skal vi ikke have hende.“ — Saa gik Adelheid beroliget op til min Moder, jagede Vaagekonen ud og satte sig ved min Moders Seng og sagde: Visse, visse, visse. Min Moder foretrak saa at sove frem for at høre paa dette stadige: Visse, visse, visse. Adelheid havde saaledes opnaaet, at Vaagekonen blev hos min Moder, og at Moder kunde sove.

Meyer Bing sagde engang til hende: „Du lyver, Adelheid.“ „Nej,“ svarede hun med et lunt Smil, „efter at

Bing & Grøndahl's Porcellænsfabrik, efter Maleri af A. Juuel fra 1850'erne.

jeg er fyldt 70 Aar, lyver jeg ikke mere.“ Da hun ikke naaede 72 Aar, behøvede hun saaledes kun i kort Tid at være afholdende.

Hvis hun ved sin Død havde mediteret over sit Liv, vilde hun iøvrigt have kunnet glæde sig over de mange gode Gerninger hun havde udøvet. .

Datteren Sophie Trier

Hun var gift med Urtekræmmer, senere Storkøbmand Adolph Trier. Hun var elskelig, from og god, saaledes at Faderen med Rette kunde give Søsteren Adelheid følgende Paamindelse: Spejl dig i Sophies Billede. Hvor ofte Adelheid spejlede sig, skal jeg lade være usagt — i hvert Fald var det ikke i Sophies Billede. Sophie var saa beskeden, at det sikkert ikke vilde have passet hende at blive Genstand for nærmere Omtale i Tryk eller Tale saa mange

Aar efter sin Død. Hun skal derfor blive fritaget herfor. Een Ting bør imidlertid nævnes: Hun var Moder til den, der udadtil betød mest af H. I. Bings Descendenter, Herman Trier. Han var Lærer og Borgernes Tillidsmand. Som Lærer følte han Kontinuiteten fra sin Morfader — „den værdige Bing,“ som Herman Trier sagde, han kaldtes — til sig selv. Det var ham sikkert en Tilfredsstillelse at være Handelshuset Bings Historiograf. Som Borgernes Repræsentant opnaede han den enestaaende Stilling paa en Gang at være Folketingets Formand og Borgerrepræsentationens Formand. Karakteristisk for hans Anseelse og for dansk Tankesæt var, at, da en af Landets mest prominente Provinsredaktører i sit Blad inden Systemskiftet i 1901, rejste Spørgsmaalet: hvad Trier skulde være, naar nu Venstre-Ministeriet kom, afviste den grundtvigske Redaktør Tanken om, at Trier skulde være Formand i Folketinget, men mente, at han vilde være en udmærket Kirke- og Undervisningsminister. Mon man i noget andet Land kunde tænke sig en erklæret Fritænker af jødisk Extraktion som Kirke- og Undervisningsminister?

Nu er Herman Triers Buste paa „Herman Triers Plads“ i København slaaet i Stykker af Nazisterne, der ikke har kunnet taale at se hans ædle Ansigtstræk. Man maa haabe, at det ikke maa vare for længe, inden Busten bliver genrejst for Herman Trier — Typen paa den assimilerede jødiske Borger, der vilde reagere imod, at det nogensinde skulde komme dertil, at Jøderne i Danmark danner en Stat i Staten.

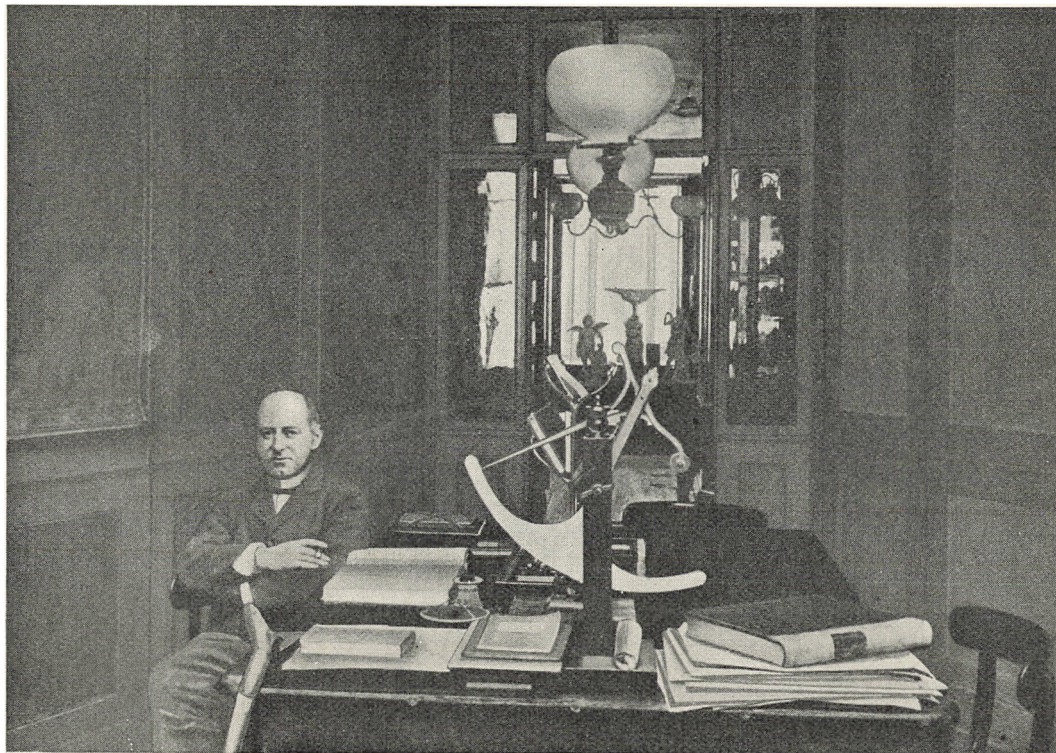
M. L. Nathanson, efter Maleri af James Northcote ca. 1805.

Meyer Herman Bing og Hustru, Eva f. Simonsen, efter Fotografi ca. 1875.

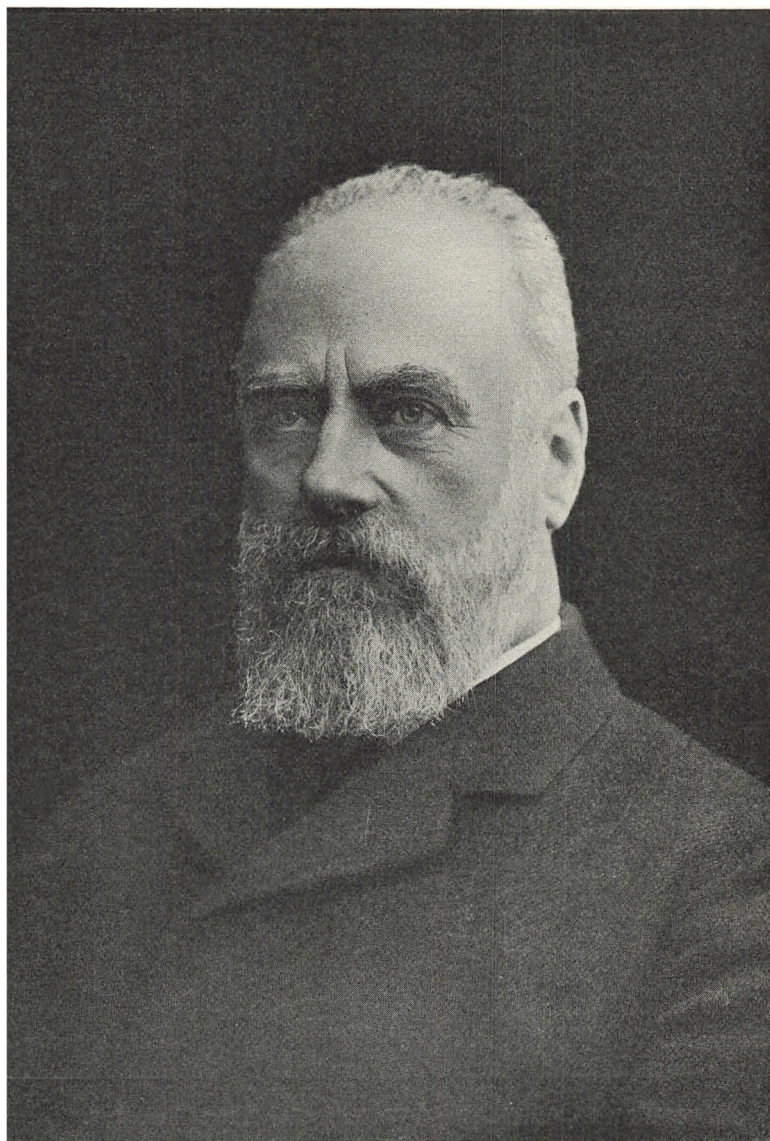
Et Parti Beziq: Jacob Herman Bing og Hustru, Henriette f. Simonsen efter Pastel af Frants Henningsen ca. 1890.

Min Fader, Jacob Martin Bing i Kontoret til H. I. Bing & Sønns Butik, efter Fotografi 1883.

Min Moder, Amalia Bing f. Warburg efter Fotografi ca. 1878.

Herman Trier, efter Fotografi ca. 1890.

TRE SLÆGTLED

I. HEIMANN (HERMAN) JACOB BING

født i Amsterdam Marts 1776, indvandret til Danmark i 1799; Skolebestyrer (Bing & Kalich's Institut) 1803-1820, Bog- og Papirhandler 1820-1839 (fra 1838 H. I. Bing & Søn), Medl. af den jødiske Menigheds Repræsentantskab, Direktør for Carolineskolen; død den 10. Marts 1844; gift den 12. (?) Juni 1805 med SARA MEYER ISAAC født 1776, død den 2. Februar 1848. — Børn:

II I. MEYER HERMAN BING f. den 4. Juni 1807, d. den 15. September 1883; Bog- og Papirhandler, Hof-Galanterihandler (H. I. Bing & Søn), Medejer af Bing & Ferslews litografiske Etablissement; Porcellænsfabrikant (Bing & Grøndahl), Dampmøller (Christianshavns Dampmølle). Borgerrepræsentant i København, Formand for Industrieforeningen, Medl. af den jødiske Menigheds Repræsentantskab, Direktør for den jødiske Friskole for Dreng og Carolineskolen, Formand for den danske Ballets private Pensionsfond og for Pensions- og Understøttelsesforeningen for danske bildende Kunstnere og deres Efterladte. (R.* D.M.); (S.V³); g. den 9. November 1831 m. EVA SIMONSEN, f. 18. Oktober 1809, d. den 2. September 1883. — Børn:

III I. JACOB MARTIN BING f. den 15. April 1833 d. den 8. December 1903, Etatsraad, Grosserer (H. I. Bing & Søn). Direktør for Carolineskolen, Formand for den danske Ballets private Pensionsfond og for Pensions- og Understøttelsesforeningen for danske bildende Kunstnere og deres Efterladte; (R.* D.M.); g. den 7. September 1858 m. AMALIA WARBURG, f. i Gøteborg den 11. Oktober 1837, d. den 28. September 1916.

III 2. BETZY LOUISE f. den 18. Oktober 1834, d. den 25. Marts 1916 g. den 6. Januar 1856 m. BENNY HENRIQUES, f. den 9. August 1829, Grosserer (H. I. Bing & Søn; Henriques, Petersen & Creutz); (R.*). d. den 29 November 1912.

III 3. MATILDE HENNY f. den 14. Maj 1837, d. den 7. Februar 1922 g. den 11. December 1859 m. ISAK MOSES HALBERSTADT f. den 28. Januar 1826, d. den 19. Februar 1883. Grosserer (Halberstadt & Mannheimer).

III 4. FREDERIK MORITZ BING f. den 31. December 1839, d. den 27. Marts 1912; cand. polyt., matematikkyndig Direktør for Statsanstalten for Livsforsikring, senere Formand for samme Anstalts Bestyrelse, Medlem af den jødiske Menigheds Repræsentantskab. (R.*,D.M.), (S.V. 2²).

III 5. ROSALIE TORA f. den 25. September 1842, d. den 26. Maj 1915, g. den 26. August 1866 m. ALFRED RAPHAEL, f. i London den 18. August 1835, Købmand [London]; d. den 17. Marts 1915.

III 6. HERMAN MEYER BING f. den 23. Januar 1845, d. den 25. Januar 1896; Bladudgiver („Politiken“, „Aalborg Amtstidende“), Folketingsmand.

III 7. LAURIDS MARTIN BING f. den 15. Juli 1850, d. den 17. Juli 1903; Vexellerer (Rubin & Bing), Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse; (R.*,F.M.); g. den 6. April 1879 m. AMALIE BERTA BENDIX, f. 27. Juli 1858, d. den 3. Februar 1933.

III 8. AUGUST BING f. den 3. August 1851, d. den 2. November 1919; Landmand; g. ¹1880 m. ELEONOR (NELLIE) MABEL LYONS [Melbourne], d. 1913; ²med STELLA SIEGFRIEDE CAROLINE SETTERBERG.

II 2. JACOB HERMAN BING f. den 26. Juni 1811, d. den 20. Juni 1896; Grosserer (H. J. Bing & Søn), Porcellænsfabrikant (Bing & Grøndahl), Medejer af Bing og Ferslews litografiske Etablissement, Dampmøller (Christianshavns Dampmølle), Formand for den jødiske Menigheds Repræsentantskab, (R.*); g. den 8. December 1841 m. HENRIETTE SIMONSEN, f. den 25. Oktober 1812, d. den 7. Juli 1896 — Børn:

III 1. EMMA MATILDE f. den 22. Marts 1843, d. den 29. August 1910; g. den 14. September 1862 m. BERNHARD HIRSCHSPRUNG, f.

den 6. Juli 1834, d. den 17. April 1909; Grosserer, Fabrikant (A. M. Hirschsprung & Sønner), Ejer af Nørreskovgaard ved Vordingborg.

III 2. LUDVIG CARL BING f. den 3. Februar 1847, d. den 1. Oktober 1885; Porcellænsfabrikant (Bing & Grøndahl); g. ¹den 6. Marts 1870 m. BERTA SALOMONSEN, f. 28. August 1846, d. den 3. December 1870, ²den 18. August 1872 m. AGNES SALOMONSEN, f. den 17. Juli 1851, d. den 23. Juni 1933.

III 3. HARALD JACOB BING f. den 26. Februar 1848, d. den 3. Juni 1924; Direktør for Aktieselskabet Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik; Borgerrepræsentant i København, Formand for Industriforeningen og for det danske Kunstindustrimusæum; (K. *, D. M.), (S. N. 3) (F. Æ. L. 4), (R. St. Stan. 2); g. den 12. Maj 1881 m. HARRIET MATILDE LEVIN, f. den 1. December 1863, d. den 6. April 1919.

III 4. ANTON BING f. den 8. April 1849, d. den 3. Maj 1926; Landbrugskandidat, Forpagter og Ejer af Mullerupgaard ved Slagelse (1873-1890), Landvæsenskommissær, Landbrugskonsulent, Redaktør af „Ugeskrift for Landmænd“; Folketingsmand.

II 3. ADELHEIDT f. den 24. Juni 1813, d. den 14. Maj 1885, g. den 9. December 1832 m. HEYMANN NOA MANNHEIMER, f. den 13. November 1795, d. 26. Marts 1863, Silke- og Klædehandler. — Børn:

III 1. TEODOR NOA MANNHEIMER f. den 3. November 1833, d. den 6. Marts 1900, Direktør for Banken „Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget“ i Gøteborg, Medlem af Gøteborgs Kommunalbestyrelse („Stadsfullmäktige“), (R.*), S. N. 2¹); g. den 30. Maj 1858 m. HANNE MEYER, f. i København d. den 22. Oktober 1835, d. den 18. Januar 1918. [Gøteborg].

III 2. JACOB HERMAN MANNHEIMER f. den 25. September 1835, d. den 1. Marts 1890, Grosserer (Halberstadt & Mannheimer), Borgerrepræsentant i Kbhvn., Medlem af Sø- og Handelsretten, (R.*); g. den 17. Januar 1875 m. IDA FISCHER, f. i Wien den 19. August 1856, d. den 11. December 1901.

III 3. ROSETTE f. den 26. April 1838, d. den 30. September 1908, g. den 27. November 1859 m. HARRY AUGUST LEVIN, f. den 31. August 1835, d. den 10. Marts 1902, Grosserer, Medlem af Sø- og Handelsretten.

III 4. (MARTIN) VILHELM MANNHEIMER f. den 23.

December 1842, d. den 19. Februar 1895, Varemægler, Borgerrepræsentant i Kbhvn., (R.*); g. den 8. Maj 1870 m. EMMY (EMMA) AUGUSTA LEVIN, f. den 30. Juli 1847, d. den 31. Marts 1915.

II 4. SOPHIE f. den 24. Juni 1817, d. den 18. Juli 1890, g. den 7. December 1842 m. ADOLPH TRIER, f. den 24. September 1817, d. den 16. December 1889, Grosserer (Adolph Trier & Goldschmidt), (R.*).

— Børn:

III 1. MATILDE HENRIETTE f. den 13. September 1843, d. den 3. September 1912, g. den 15. April 1866 m. NATHAN HEINE, f. i Hamburg den 15. Marts 1835, Overretssagfører, d. den 11. December 1914.

III 2. HERMAN MARTIN TRIER f. den 10. Maj 1845, d. den 1. September 1925, cand. phil., Pædagog, Folketingsmand, Folketingets 2. Viceformand, senere Folketingets Formand og senere Landstingsmand; Borgerrepræsentant i Kbhvn., Formand for Borgerrepræsentationen, (F. M.); g. ¹den 26. Juli 1875 m. ANNA HENRIETTE HOLM, f. den 27. Januar 1855, d. den 28. Juli 1888. ²den 27. Maj 1903 m. EMMA ADLER, f. 14. August 1855, d. den 27. Oktober 1912.

III 3. FREDERIK ADOLPH TRIER, f. den 20. November 1846, d. den 6. Marts 1910, Grosserer (Adolph Trier & Goldschmidt), (R.*), Medlem af Grosserersocietetets Komite; g. den 27. Marts 1870 m. (SOPHIE) NATALIA FRAENCKEL, f. den 30. Oktober 1846, d. den 11. December 1892.

III 4. SARA EMILIE, f. den 10. November 1848, d. den 22. Januar 1911, g. den 28. September 1871 m. LAURITZ GOTTLIEB DELONG SALOMONSEN, (R.*), f. den 8. December 1845, Grosserer (S. M. Salomonsens Eftflg. og Moritz Salomonsen), d. den 19. Juni 1925.

Bogen er trykt som Privattræk. F. Henriksens Reproduktions-Atelier.
Nordlunde, København. Oplag 250, hvoraf dette er Nr.**177**.....